BLARIACUMCOLLEGE
Onderwijsgemeenschap Venlo & Omstreken

Dyslexie- en faciliteitenprotocol

Schooljaar 2023-2024

Inhoudsopgave

Begrippenlijst 2
Woord vooraf 4
Proces 4
Organisatie in uren en taken 4
Beschrijving van het beleid 6
1. 6
2. 6
3. 7
4. 8
5. 8
A Auditieve ondersteuning 8
B Extra tijd 8
C Vrijstelling van de tweede moderne vreemde taal 9
6. 9
7. 9
8. 10
Bijlage 1. Is een dyslexieprotocol verplicht in het voortgezet onderwijs? 11

Begrippenlijst

ASS	Autisme spectrum stoornis.
Study Skills	Schooleigen project ter bevordering van de kansengelijkheid waarin ondersteuning in huiswerk onder begeleiding, rekenen en taal wordt aangeboden.
NT2	Nederlands als tweede taal, aanduiding voor leerlingen die minder dan 6 jaar Nederlands onderwijs volgen.
ADHD	Aandachtsstoornis, al dan niet gecombineerd met hyperactiviteit.
SOT	Schoolondersteuningsteam, een intern multidisciplinair overleg met de coach, ondersteuningscoördinator en wisselende expert en betrokkenen.
Diatoets	Methodeonafhankelijke toetsen van het merk Diatoets. Waarin de didactische scores van rekenen en taal (Engels en Nederlands) gemeten worden.
RT	Remedial teaching
RT-er	Remedial teacher
D-Score / E-Score	Deelscore van de diatoetsen van een leerling. A-score is de didactisch sterkste score, en d- en e-scores zijn de zwakste scores.
TextAid	Applicatie die digitale teksten naar gesproken taal omzet

Woord vooraf

Voor u ligt het protocol 2023-2024. In het protocol kunt u onder andere lezen hoe wij als school omgaan met dyslectische leerlingen en leerlingen die andere kenmerken hebben die recht geven op extra faciliteiten (denk bijvoorbeeld aan leerlingen met een ASS, die casus afhankelijk ook de faciliteit extra tijd kunnen krijgen), welke faciliteiten wij bieden en hoe dit georganiseerd is. Tevens wordt er een doorkijk gegeven naar het gebruik van de diatoetsen in klas 1 en een voorzichtige link gelegd naar het project Study Skills in klas 1 en 2.

Onze wettelijke taak is het aanbieden van een passend onderwijsaanbod voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Vanuit onze visie en missie waarin kansengelijkheid de belangrijkste basis is - trekken we deze kansengelijkheid door naar beleid op het vlak van dyslexie, extra faciliteiten en NT2. Leerlingen die deze ondersteuning nodig hebben, krijgen deze waardoor ze—gelijke kansen op schoolsucces hebben.

Proces

Het dyslexie- en faciliteiten protocol is geschreven door de teamleider Maasland / Het Plein vanuit de portefeuille ‘beleid leerlingenzorg’. De basis was het protocol van schooljaar 2022/2023 (het vorige dyslexieprotocol), aangevuld met de huidige situatie in de school. Na een eerste bespreking in de CMR is er besloten om het terug te trekken en het stuk meer te verankeren in de organisatie. In juni 2023 is het protocol besproken met de oudergeleding van de CMR. Vervolgens is het in september besproken met de RT-ers van het Blariacumcollege. Het doel is om het protocol in het najaar van 2023 vast te laten stellen in de CMR.

Organisatie in uren en taken

In Tabel 1 staat een overzicht van de uren en taken, anders gezegd de organisatie, rondom dyslexie en faciliteiten.

Tabel 1 Organisatie in uren en taken dyslexie- en faciliteiten protocol

Wat	Facilitering	Bemensing
0 admin en koppeling magister schoolbreed bij extra faciliteiten	in taak	Leerlingadministratie in afstemming met onderwijs ● voor dyslexie vmbo bovenbouw ● voor dyslexie vmbo onderbouw ● voor dyslexie Maasland ● voor examinering examensecretariaat ● voor h/vwo ob en bb via OCO / ● voor extra faciliteiten buiten dyslexie route via SOT - ondersteuningscoördinator
0 admin en koppeling magister schoolbreed NT2	in taak	
1 inschrijving en screening	in taak	OCO / TL / coaches
2 Brugklasscreening	in taak in taak 50 uur pp	RTer onderbouw RTer Maasland Taalexperts docent vmbo bkt docent h/vwo ob docent Maasland docent h/vwo bb docent vmbo GT 34 docent vmbo BK BB
3 Training Brugklassers	3x50 uur	RT-ers (docent)
4 Project Study Skills Brugklas en klas 2	750r 300 uur 900 uur	HOB door onderwijsassistent en docenten Rekenondersteuning docent Taalondersteuning docent
5A Auditieve ondersteuning (coördinatie TextAid)	in taak of 10 uur	RT-ers (3x) Docent (1x) Onderwijsassistent (1x)

5B Extra tijd	in taak	Docenten, examensecretaris
6 Aanspreekpunt en coördinatie dyslexie	in taak	RT-er onderbouw RT-er bovenbouw RT-er Maasland
7 RT ondersteuning - uitsluitend binnen Maasland	200 uur	RT-er Maasland
8 NT2 ondersteuning één op één	300 uur	2 NT2 docenten

Beschrijving van het beleid

1. Fase van inschrijving en screening leerlingen

Na de inschrijving (in de brugklas of tussentijds) volgt de fase van screening van het leerlingdossier. In geval van vastgestelde dyslexie wordt dit aangegeven door ouders / verzorgers en door de vorige school. Vanuit het Blariacumcollege vragen wij bij inschrijving een kopie van de dyslexieverklaring op. Het integrale onderzoeksverslag mag worden toegevoegd indien ouders hier akkoord mee zijn.
Deze verklaring wordt door de leerlingadministratie in Magister gehangen. Tevens wordt in Magister de optie ‘extra faciliteiten’ aangevinkt. Vanaf dat moment heeft de leerling aantoonbaar recht op extra tijd en auditieve ondersteuning (voorleesfunctie) bij toetsen. Verder wordt bij elke toets het lettertype Arial met lettergrootte 12 gebruikt.
Voor leerlingen met andere diagnoses (bijvoorbeeld ASS, ADHD, diabetes) wordt na afstemming met het schoolondersteuningsteam (SOT) formeel vastgesteld of deze leerling recht heeft op de faciliteit extra tijd. Als dat zo is wordt bekeken of er een geldende deskundigenverklaring voorhanden is of dat het SOT die in opdracht geeft. Zodra deze verklaring er is, zorgt het SOT dat deze via de leerlingenadministratie in Magister wordt gehangen en vinkt de leerlingadministratie de optie ´extra faciliteiten´ in Magister aan.

2. De screening in de brugklas

In de brugklas wordt het gestandaardiseerde screeningsdictee en de stilleestoets afgenomen. Deze wordt door vakdocenten Nederlands nagekeken en gescoord. De interpretatie wordt gedaan door de RT-er, die terugkoppelt naar de coach. Alle teams hebben een taalexpert. Deze taalexperts dragen er zorg voor, dat de parate kennis over het lezen van diatoetsresultaten in alle onderbouw teams steeds op

niveau is. Zij fungeren als vliegwiel en kennisdrager binnen de drie onderbouw teams.

De scores van screening en de scores van de diatoetsen worden vanuit de coach meegenomen met voortgangsgesprekken en ook in de afweging of en welke groepen specifieke ondersteuning behoeven binnen of buiten de reguliere lessen om. De resultaten van de diatoetsen worden in het leerlingendossier van Magister gezet door de leerlingenadministratie. Ouders krijgen via magister inzage in de diatoets resultaten. Bij deze rapportage zit een begeleidend schrijven over hoe je deze resultaten kunt lezen en wat ze inhouden.

In voorkomende gevallen kan het zijn dat een leerling nog geen diagnose heeft, maar wel kenmerken van dyslexie laat zien. De RT-er informeert de ouders / verzorgers en coach hierover. Het is aan ouders of zij al dan niet via de huisarts een psychodiagnostisch onderzoek laten doen naar dyslexie.

Om de hardnekkigheid aan te kunnen tonen, moeten we beschikken over alle gegevens van de basisschool in dit proces van aantonen van hardnekkigheid. Het is een vereiste voor het uiteindelijk kunnen diagnosticeren van dyslexie dat de hardnekkigheid is aangetoond. Eventuele kosten voor onderzoek en diagnostiek zijn voor de ouders / verzorgers.

Wat kunnen we niet:

- korte screening op mogelijke dyslexie bij leerlingen van klas 2 t/m 6;
- het aantonen van hardnekkigheid van de problematiek door het inzetten van extra ondersteuning in de vorm van individuele RT voor taal. Deze hardnekkigheid moet aangetoond worden voordat een extern onderzoek ingezet wordt, in geval de leerling hier niet in de basisschoolperiode mee gestart is.

3. De training voor nieuwe brugklassers met dyslexie

In de brugklas krijgen leerlingen met dyslexie een korte training over omgaan met dyslexie in het vo. Ouders worden hierover geïnformeerd.
In 6 groepsbijeenkomsten komen de volgende thema's aan bod:

- wat betekent dyslexie voor mij;
- welke extra faciliteiten was ik gewend vanuit de basisschool en wat is er binnen de middelbare school mogelijk;
- waar kan ik vragen om extra hulp als ik die nodig heb;
- hoe werk ik met TextAid op mijn chromebook.

Deze trainingen worden verzorgd door de RT-er onderbouw.

4. Doorkijk naar project Study Skills voor klas 1 en 2[1]

Kort voor de herfstvakantie maken alle brugklassers diatoetsen. De resultaten worden bekeken en leerlingen met een D of E score bij taal en / of rekenen worden doorverwezen voor extra ondersteuning binnen Study Skills.
Deze leerlingen krijgen onderstaand aanbod aangeboden:

- D en E scoren op rekenen: 12 weken, 1 lesuur per week, rekenondersteuning met Studyflow onder begeleiding van een rekenondersteuner -
- D scores op taal: 4 weken, 1 lesuur per week, verdiepend lezen onder begeleiding van een taalondersteuner
- E scores op taal: 4 weken, 1 lesuur per week, leesclub onder begeleiding van een leesondersteuner

5. Extra faciliteiten voor alle leerjaren toegankelijk

A Auditieve ondersteuning

Dyslectische leerlingen hebben veel baat bij auditieve ondersteuning. Op het Blariacumcollege maken we hiervoor gebruik van TextAid. Leerlingen en docenten hebben dit programma in hun schoolaccount tot hun beschikking. Binnen de lessen kunnen docenten en leerlingen hier in eigen regie gebruik van maken.

Voor het juist gebruiken van de toetsaccounts zijn de TextAid coördinatoren actief binnen de school. Zij ondersteunen lesgevende collega's in het juist gebruiken en inregelen van digitaal ingeregelde toetsen in een afgeschermde toetsomgeving. De toetsversie werkt alleen op de door ogvo-beheerde devices.

Elke docent of afnemer van een toets borgt de faciliteit voor auditieve ondersteuning. De RT-er ziet erop toe dat dit gebeurd. De leerling, ouders of coach kunnen zich direct richten aan de vakdocent als de auditieve ondersteuning ontbreekt bij een toets. In voorkomende gevallen kan de RT-er bemiddelen, waarbij hij de vakdocent de vaardigheid kan aanleren en de belangen van de leerling kan behartigen.
Voor PTA onderdelen ziet de examensecretaris hierop toe.

B Extra tijd

Elke docent of afnemer van een toets borgt de extra tijd faciliteit. Voor een centraal schriftelijk eindexamen betreft het een verlenging van 30 minuten. Binnen onze reguliere toetsen van 50 minuten geven we 10 minuten extra tijd. Voor een 100

[1] Dit project is gestart vanuit de financiering van NPO. Dit schooljaar wordt gekeken of dit in de subsidie basisvaardigheden opgenomen gaat worden. Uiteindelijk moeten we een beslissing nemen of we dit structureel verankeren in de school

minuten toets is dat 20 minuten. Rekenkundig gaat het om extra tijd van 20% bovenop de reguliere toets duur.
Voor PTA onderdelen ziet de examensecretaris hierop toe.

C Vrijstelling van de tweede moderne vreemde taal

VMBO:

In de eerste twee leerjaren van het vmbo is Frans óf Duits als tweede moderne vreemde taal verplicht. Op het Blariacumcollege bieden wij alleen het vak Duits aan.

Havo / Vwo

In de eerste drie leerjaren van havo en vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er kan geen ontheffing worden verleend aan dyslectische leerlingen binnen de wettelijke bepalingen.

Wel kan de school in de onderbouw (1 en 2 vmbo en 1, 2 en 3 havo/vwo) zelf invulling geven aan het onderwijs in de tweede moderne vreemde taal, omdat er (met uitzondering van Engels) geen kerndoelen zijn voor moderne vreemde talen. De school moet hierbij wel rekening houden met de mogelijke profielkeuze van de leerling in verband met zijn doorstroommogelijkheden. Contactpersoon is de vakdocent Duits en / of Frans.

Wat is er anders als in het basisonderwijs:

- Toetsen en examens in het voortgezet onderwijs worden niet anders genormeerd voor b.v. dyslectische leerlingen.
- Leerlingen met b.v. dyslexie lezen evenveel literaire werken als andere leerlingen. Dat mag wél in de vorm van luisterboeken.
- Toetsen worden niet standaard vergroot in A3. We gebruiken arial 12 met regelafstand van 1,15 als lettertype waardoor de leesbaarheid voldoende is.

6. Aanspreekpunt en coördinatie

Binnen het Blariacumcollege zijn de RT-ers aanspreekpunt voor alle voorkomende vragen rondom dyslexie en extra faciliteiten. Voor de onderbouwleerlingen is dat de RT'er onderbouw. Voor de bovenbouwleerlingen is dat de RT-er bovenbouw. Voor Maaslandleerlingen is dat de RT-er Maasland.

7. Didactische ondersteuning (RT) binnen Maasland

Omdat Maasland een bovenschoolse voorziening is voor extra ondersteunend onderwijs zijn de RT mogelijkheden passend bij de doelgroep omvangrijker.

In voorkomende gevallen kan er individuele RT worden aangeboden in de vorm van maximaal 6 begeleidingen door de RT-er Maasland. Voorafgaand is er altijd contact met ouders/ verzorgers en coach. Er wordt samen een hulpvraag en behandelplan opgesteld en dit wordt na 6 bijeenkomsten geëvalueerd. Voorwaarde voor het opstarten van een individueel traject is instrinstieke motivatie bij leerling ‘in de basis wil de leerling leren of tot leren komen’ (o.a. te zien aan basis op orde, zoals spullen (grotendeels) mee, voldoende huiswerkattitude, open leerhouding in de vakles etc.).

8. NT2 ondersteuning één op één - schoolbreed

Als (uit de screening) bij de aanname blijkt dat het een NT2 leerling betreft, die korter dan 6 jaar in Nederlands onderwijs volgt, dan krijgt de leerling de status NT2 leerling en heeft deze leerling recht op de faciliteit extra tijd. De leerlingadministratie zet dit in Magister.

In voorkomende gevallen kan er individuele NT2 ondersteuning worden aangeboden. Dit gebeurt in de vorm van maximaal 6 één-op-één begeleidingen door de NT2 ondersteuner. Voorafgaand is er altijd contact met ouders / verzorgers en coach. Er wordt samen een hulpvraag en behandelplan opgesteld en na 6 bijeenkomsten geëvalueerd. Voorwaarde voor het opstarten van een individueel traject is instrinsieke motivatie bij leerling ‘in de basis wil de leerling leren of tot leren komen’ (oa te zien aan basis op orde zoals spullen (grotendeels) mee, voldoende huiswerkattitude, open leerhouding in de vakles etc).

Bijlage 1. Is een dyslexieprotocol verplicht in het voortgezet onderwijs?

Nee, een dyslexieprotocol is niet verplicht. Scholen zijn wel verplicht in hun schoolgids te vermelden op welke wijze de ondersteuning van leerlingen die extra ondersteuning behoeven wordt vormgegeven (**Artikel 24a Wet op het voortgezet onderwijs**). Scholen en schoolbesturen hebben bovendien een zorgplicht: aan alle leerlingen die worden aangemeld of staan ingeschreven en die extra ondersteuning nodig hebben, moet een passend onderwijsaanbod worden geboden. Door als school een dyslexiebeleidsplan of dyslexieprotocol op te stellen, geef je richting aan het handelen van docenten en zorgspecialisten. Dit biedt vervolgens ook mogelijkheden voor de evaluatie van het handelen en het beleid van de school op het gebied van leesproblemen en dyslexie. Daarnaast geeft het ouders ook inzicht in wat de school biedt voor hun kind met dyslexie. In het **Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs** worden in hoofdstuk 2 adviezen gegeven voor het opstellen van een dyslexiebeleidsplan.